

Jan JENÍK Z BRATŘIC, *Z mých pamětí*, Praha 1947.

Anton LANG, *Österreichs Militär-, Bau- und Bequartierungswesen*, Wien 1845.

Christian Karl August Ludwig von MASSENBACH, *Memoiren über meine Verhältnisse zum preußischen Staat III*, Amsterdam 1809.

Jakob MAUVILLON, *Geschichte und Darstellung des Brandenburgischen und Preussischen Soldatenwesens bis zur Regierung Friedrich Wilhelm II.*, Lipsko 1796.

Jaroslav SCHALLER, *Topographie des Königreichs Böhmen V*, Praha 1787.

Maximilian de TRAU, *Die beständige Befestigungskunst*, Wien 1817.

Maximilian de TRAU, *Kurzer Abriss der bürgerlichen Baukunst zum Gebrauche der Zöglinge der k. k. Militair-Akademie zu Wienerisch Neustadt*, Wiener Neustadt 1813.

Sébastien le Prestre de VAUBAN, *Mémoire, pour servir d'instruction dans la conduite des sieges et dans la défense des places*, Leide 1740.

František Jan VAVÁK, *Paměti Františka J. Vaváka, souseda a rychtáře milčického, z let 1770–1816 II (1781–1783)*, Praha 1908.

Literatura

ANONYM, *Abhandlung über die Befestigungskunst*, Wien 1795.

ANONYM, *Dem Andenken des Herrn Jakob Freiherrn von Wimmer*, Praha 1822.

Jan BAŽANT, *Pevnost Terežín na plánech Rakouského státního archivu ve Vídni (1780–1882), výkladové možnosti pramene a komparace s pevností Josefov*, diplomová práce obhájená na Filozofické fakultě Univerzity Hradec Králové, Hradec Králové 2015.

Pavel BĚLINA, *Generál Laudon: slavný vojevůdce a pán na Bečvárech*, Praha 2017.

Pavel BĚLINA, *Kolín: 18. 6. 1757*, Praha 1997.

Pavel BĚLINA – Jan Pavel KUČERA – Jiří KAŠE, *Velké dějiny země Koruny české X, 1740–1792*, Praha 2001.

Klára BENEŠOVÁ a kol., *Velké dějiny země Koruny české – tematická řada Architektura*, Praha 2009.

Richard BIEGEL, *Mezi barokem a klasicismem – Tendence a vlivy v české architektuře 1751–1790*, disertační práce, Ústav pro dějiny umění Filozofické fakulty Univerzity Karlovy, Praha 2008.

Karel Josef BIENENBERG, *Dějiny města Hradce Králové, rukopis z roku 1790*, překlad Jan Balcar z Bystrého, Hradec Králové 1953 (uložen v královéhradecké muzejní knihovně).

Jeremy BLACK, *A Military Revolution? Military Change and European Society 1550–1800*, Atlantic Highlands 1991.

Radek BLÁHA – Jiří SIGL, *Archaeological excavation of a Modern period brickworks on the Kimberly-Clark site in Jaroměř*, in: Jaromír Žegklitz (ed.), *Studies in Post-Medieval Archeology 2*, Praha 2007, s. 137–144.

Heinrich BLASEK – Franz RIEGER, *Beiträge zur Geschichte der k. u. k. Genie-Waffe I*, Wien 1898.

Heinrich BLASEK – Franz RIEGER, *Beiträge zur Geschichte der k. u. k. Genie-Waffe II*, Wien 1898.

Jiří BOROVSÝ, *K analýze vojenského významu olomoucké pevnosti v období válek o rakouské dědictví a sedmileté války*, disertační práce obhájená v Ústavu světových dějin Filozofické fakulty Univerzity Karlovy, Praha 2015.

Peter BURSCHEL, *Söldner im Nordwestdeutschland des 16. und 17. Jahrhunderts*, Göttingen 1994.

Martin van CREVELT, *Supplying War: Logistic from Wallenstein to Patton*, Cambridge 1977.

Oskar CRISTE, *Die österreichische Truppen-Aufstellung gegen Preussen und Polen 1790*, in: *Mittheilungen des K.*

- und K. Kriegs-Archiv II, 3/1903, s. 1–156.
- Horst de la CROIX, *Military Considerations in City Planning: Fortifications*, New York 1972.
- Peter DICKSON, *Monarchy and Bureaucracy in Late Eighteenth-Century Austria*, *The English Historical Review* CX, 436/1995, s. 323–367.
- Alfons DOPSCH, *Treffen bei Lobositz (1. October 1756), sein Ausgang und seine Folgen*, Gratz 1892.
- Christopher DUFFY, *The Army of Frederic the Great*, New York 1974.
- Christopher DUFFY, *The Fortress in the Age of Vauban and Frederick the Great 1660–1789*, London 1985.
- Christopher DUFFY, *Kámen a oheň: bastionová pevnost, její zrod a vývoj v dějinách pevnostního válečnictví*, Brno 1998.
- Christopher DUFFY, *Sieben Jahre Krieg*, Wien 2003.
- Josef DUŠEK, *Paměti c. k. pevnosti a královského svobodného města Josefova, se zřetelem k dějinám vlasti a vojenství*, Jaroměř 1886.
- Uta FISCHER – Roland WILDBERG, *Theresienstadt eine Zeitreise*, Berlin 2011.
- Christopher R. FRIEDRICHS, *Urban Society in an Age of War: Nördlingen 1580–1720*, New Jersey 1979.
- Ivan FUKSA, *Pevnost Terežín – proti pruské rozpínavosti*, Praha 2016.
- Clifford GEERTZ, *Interpretace kultur – vybrané eseje*, Praha 2000.
- Wolfgang Adolf GERTLE, *Böhmens Heilquellen – ein Handbuch für Kurgäste in Franzensbrunn, Karlsbad, Marienbad und Teplitz*, Praha 1829.
- Jan GLETE, *War and the State in Early Modern Europe: Spain, the Dutch Republic and Sweden as Fiscal-Military States 1500–1660*, London 2002.
- Holger Thomas GRÄF, *Söldnerleben am Vorabend des Dreißigjährigen Krieges – Lebenslauf und Kriegstagebuch 1617 des hessischen Obristen Caspar von Widmarckter*, Marburg an der Lahn 2000.
- Paddy GRIFFITH, *The Vauban Fortifications of France*, Oxford 2006.
- Pavel HIML, *Pozorovat, popsat, stvořit: Osvícenská policie a moderní stát 1770–1820*, Praha 2019.
- Jiří HOFMAN, „Dali se potřebovat nepříteli a přitom ve městě nadále zůstávali.“ *Život ve Švédě okupovaném městě za třicetileté války*, HOP: Historie – Otázky – Problémy III, 1/2011, s. 121–130.
- Jiří HOFMAN, *Děšť, napětí a ticho – pevnost Terežín ve válce 1866*, in: Jiří Hutečka – Josef Šrámek (eds.), *Mlhy na Chlumu, prusko-rakouská válka v optice moderní historiografie*, Hradec Králové 2018, s. 173–181.
- Jiří HOFMAN, *Koncepce obrany Čech po sedmileté válce*, *Historie a vojenství* LXVIII, 3/2019, s. 46–59.
- Jiří HOFMAN, *Mezi mlýnskými kameny – městská rada jako prostředník mezi olomouckou obcí a švédskou armádou (1642–1650)*, *Historica Olomucensia*, sv. 45, 2013, s. 63–83.
- Jiří HOFMAN, *Opevněný Babylon – pevnost jako místo kulturní výměny*, in: Mirka Salavová – Lukáš Sláma (eds.), *Pars Academia 2019 – Svoboda v kontextu střední Evropy, Ústí nad Labem [2021; v tisku]*, s. 47–60.
- Jiří HOFMAN, *Pellegriniho paměti o obraně pevnosti Terežín*, in: Ondřej Kolář – Josef Šrámek (eds.), *Viribus Unitis*, sborník k 55. narozeninám PhDr. Karla Podolského, Olomouc 2016, s. 7–37.
- Jiří HOFMAN, *Přemýšlet pevnost*, in: Jiří Hofman (ed.), *Lidé a hradby – bastionové pevnosti a jejich život*, České Budějovice 2020, s. 123–140.
- Jiří HOFMAN, *Stavba pevnosti Terežín*, *Documenta Pragensia XXXVIII – Město a jeho hradby*, 2020, s. 599–620.

- Jiří HOFMAN (ed.), *Lidé a hradby – bastionové pevnosti a jejich život*, České Budějovice 2020.
- Michael HOCHEDLINGER, *Austrian Wars of Emergence 1683–1797*, New York 2013.
- Michael HOCHEDLINGER, *The Habsburg Monarchy: From „Military Fiscal State“ to „Militarization“*, in: Christopher Storrs (ed.), *The Fiscal-Military State in the Eighteenth-Century Europe*, New York 2016, s. 55–94.
- Ivan HONL, *Pevnost Josefov*, Praha 1933.
- Ivan HONL, *Pevnost Terežín*, Praha 1933.
- Cyril František KANĚRA, *Farní osada sv. Vojtěcha v Počáplích*, Terežín 1900.
- John KEEGAN, *The Face of the Battle: A Study of Agincourt, Waterloo and the Somme*, London 1976.
- Jan KILIÁN, *Město ve válce, válka ve městě: Mělník 1618–1648*, České Budějovice 2008.
- Jan KILIÁN, *Příběh z doby neobyčejného šílenství: život a svět krupského koželuha Michela Stüelera za třicetileté války*, Praha 2014.
- Veronika KOBEROVÁ – Jan MALOUŠEK, *Barokní opevnění Prahy*, in: Josef Hájek (ed.), *Cihly v historické architektuře Prahy*, Praha 2017, s. 19–59.
- Marie KOLDINSKÁ – Ivan ŠEDIVÝ, *Válka a armáda v českých dějinách*, Praha 2008.
- Heike KRAUSE – Ferdinand OPLL – Christoph SONNLECHNER, *Wien als Festungsstadt im 16. Jahrhundert*, Wien 2017.
- Stefan KROLL – Kersten KRÜGER (eds.), *Militär und ländliche Gesellschaft in der frühen Neuzeit*, Hamburg 2000.
- Vladimír KUPKA, *Olomoucké fortifikace na plánech a ve skutečnosti*, in: Martin Ebel – Ondřej Jakubec (eds.), *Olomoucké baroko*, Olomouc 2010, s. 293–300.
- Vladimír KUPKA, *Pevnost Olomouc*, Dvůr Králové nad Labem 2003.
- Vladimír KUPKA, *Pevnost Praha*, Praha 1996.
- Vladimír KUPKA, *Pevnosti a opevnění v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*, Praha 2002.
- Vladimír KUPKA, *Pražské opevnění*, Praha 2008.
- Vladimír KUPKA, *Stavitelé, obránci a dobyvatelé pevností*, Praha 2005.
- Vladimír KUPKA a kol., *Pevnost Terežín*, Praha 2010.
- Benigna von KRUSENSTJERN (ed.), *Zwischen Alltag und Katastrophe: der Dreißigjährige Krieg aus der Nähe*, Göttingen 1999.
- Thomas KÜHNE – Benjamin ZIEMANN (eds.), *Was ist Militärgeschichte?*, Paderborn 2000.
- Janis LANGINS, *Conserving the Enlightenment – French Military Engineering from Vauban to the Revolution*, Cambridge 2004.
- Henry LLOYD, *The History of the Late War in Germany between the King of Prussia, and the Empress of Germany and her Allies*, London 1766.
- Pavel MERTLÍK – Olga MERTLÍKOVÁ, *Josefov – kapitoly z dějin pevnosti a města*, Liberec 2019.
- Hermann MEYNERT, *Kaiser Franz I.: zur Geschichte seiner Regierung und seiner Zeit*, Wien 1872.
- Peter MILGER, *Gegen Land und Leute – Der Dreissigjährige Krieg*, München 1998.
- Simon MILLAR, *Kolín 1757 – První porážka Friedricha Velikého*, Praha 2007.
- Ferdinand OPLL – Heike KRAUSE – Christoph SONNLECHNER, *Wien als Festungsstadt im 16. Jahrhundert*, Wien 2017.
- Jamel OSTWALD, *Vauban under Siege*, Leiden 2006.
- Geoffrey PARKER, *The Military Revolution: The Military Innovation and the Rise of the West 1500–1800*, Cambridge 1988.

- Jiří PERNES, *Pod císařským praporem: historie habsburské armády 1526–1918*, Praha 2003.
- Theodor PETERS, *Die österreichischen Befestigungen an der oberen Elbe*, Mittheilungen des K. und K. Kriegs-Archivs, 3/1902, s. 285–348.
- Josef PETRÁŇ, *Rebelie*, Praha 1975.
- Martha POLLACK, *Urban Design, Military Culture, and the Creation of the Absolutist Capital*, Chicago 1991.
- Vítězslav PRCHAL, *Společenstvo hrdinů – válka a reprezentační strategie českomoravské aristokracie 1550–1750*, Praha 2015.
- Vítězslav PRCHAL, *Války s Pruskem a přeměna Olomouce v pevnost*, in: Martin Ebel – Ondřej Jakubec (eds.), *Olomoucké baroko*, Olomouc 2010, s. 285–292.
- Vítězslav PRCHAL a kol., *Mezi Martem a Memorií – prameny osobní povahy k dějinám 16.–19. století*, Pardubice 2011.
- Vladimíra RÁKOSNÍKOVÁ, *Historické plány pevnosti Terezie ve vídeňském Kriegsarchivu – archivní studie*, Zpráva památkové péče LXIX, 5/2009, s. 376–384.
- Karel RICHTER, *Trenck, životní příběh geniálního válečníka*, Praha 2004.
- Michael ROBERTS, *The Military Revolution 1560–1660*, Belfast 1956.
- Bernd ROECK, *Als wollt die Welt schier brechen – eine Stadt im Zeitalter des Dreißigjährigen Krieges*, München 1991.
- Andrej ROMAŇÁK, *Olomouc – Domašov 1758*, Praha 1998.
- Andrej ROMAŇÁK, *Pevnost Terezie*, Dvůr Králové 1994.
- Andrej ROMAŇÁK, *Pevnost Terezie a její místo v dějinách fortifikačního stavitelství*, Praha 1972.
- Hamish SCOTT, *The Fiscal-Military State and International Rivalry during the Long Eighteenth Century*, in: Christopher Storrs (ed.), *The Fiscal-Military State in the Eighteenth-Century Europe*, New York 2016, s. 23–53.
- Carl SCHRÖDER, *Geschichte des k. k. österr. Génie-Corps von seiner Errichtung bis zum Jahre 1763*, Wien 1868.
- Jiří SLAVÍK, *Královéhradecká pevnost*, Hradec Králové 2015.
- Jiří SLAVÍK a kol., *Bastionové pevnosti*, Ústí nad Labem 2014.
- František STELLNER, *Sedmiletá válka v Evropě*, Praha 2007.
- Christopher STORRS, *The Fiscal-Military State in the „Long“ Eighteenth Century*, in: Christopher Storrs (ed.), *The Fiscal-Military State in the Eighteenth-Century Europe*, New York 2016, s. 1–22.
- John STRANG, *Germany in MDCCCXXXI*, New York 1836.
- Emerich STREITENFELS, *Die Schlacht von Lobositz und Gründung von Theresienstadt*, Organ der Militärwissenschaftlichen Vereine, 15. sv., 1877, s. 27–69.
- Stephen SUMMERFIELD, *Gribeauval in Austrian Service*, *Smoothbore Ordnance Journal*, 2/2011, s. 24–35.
- Josef SVÁTEK, *Dějiny panování císařovny Marie Terezie II*, Praha 1898.
- Miroslav ŠEDIVÝ, *O švestky a brambory*, Praha 2018.
- Jiří ŠKABRADA, *Lidové stavby. Architektura českého venkova*, Praha 2005.
- František ŠVENDA, *Čtvrtý Hliněný Obraz Hystorye Královstwj Českého a Paměťj Města Králové Hradce nad Labem To gest: Proměny Královstwi Českého, w Wognách a ztenčenj Města Pevnostj ohraženého, w běhu wěku 18. sto lety. Rozdjł II., od Roku 1734 až do Roku 1762*, Hradec Králové 1814.
- Oscar TEUBER, *Die österreichische Armee von 1700 bis 1867*, Wien 1895.
- Johann Georg TIELKE, *Die drey Belagerungen und Loudonische Ersteigung der Festung Schweidnitz in den Feldzügen von 1757 bis 1762*, Freiberg 1781.
- Turek, Švéd a Prajz – vojenský živel versus město a venkov českého raného novověku*,

Historie – Otázky – Problémy III,
1/2011.

Otto ULBRICHT, *Mikrogeschichte – Menschen und Konflikte in der frühen Neuzeit*, Frankfurt am Main 2009.

Madalina Valeria VERES, *Constructing Imperial Spaces: Habsburg Cartography in the Age of Enlightenment*, disertační práce obhájená na Univerzitě v Pittsburghu, Pittsburgh 2015.

Michael VIKTOŘÍK, *Hinter den Wällen der Festungsstadt*, Olomouc 2018.

Michael VIKTOŘÍK, *Rok 1749 – klíčový rok ve výstavbě olomoucké bastionové pevnosti*, Vlastivědný věstník moravský LXXI, 4/2019, s. 297–308.

Michael VIKTOŘÍK, *Táborová pevnost Olomouc: modernizace olomoucké pevnosti v 19. století*, České Budějovice 2011.

Vít VLNAS, *Evžen Savojský: život a sláva barokního válečníka*, Praha 2001.

Otokar VOTOČEK – Zdeňka KOSTKOVÁ, *Terezín*, Praha 1980.

Petr WOHLMUTH, *Bastionové pevnosti a vojenská revoluce*, Praha 2015.

Petr WOHLMUTH, *Heterotopická mimočasovost pevnostního města Josefov. Teoretické a výzkumné podněty*, Historická sociologie, 2/2014, s. 43–62.

Petr WOHLMUTH, *Krev, čest a hrůza: Historická antropologie pevnostní války na příkladu britských deníků z obléhání pevnosti Bergen op Zoom z roku 1747*, Praha 2017.

Constantin von WURZBACH, *Biographisches Lexikon des Kaiserthums Oesterreich*, 1.–60. díl, Wien 1856–1891.